

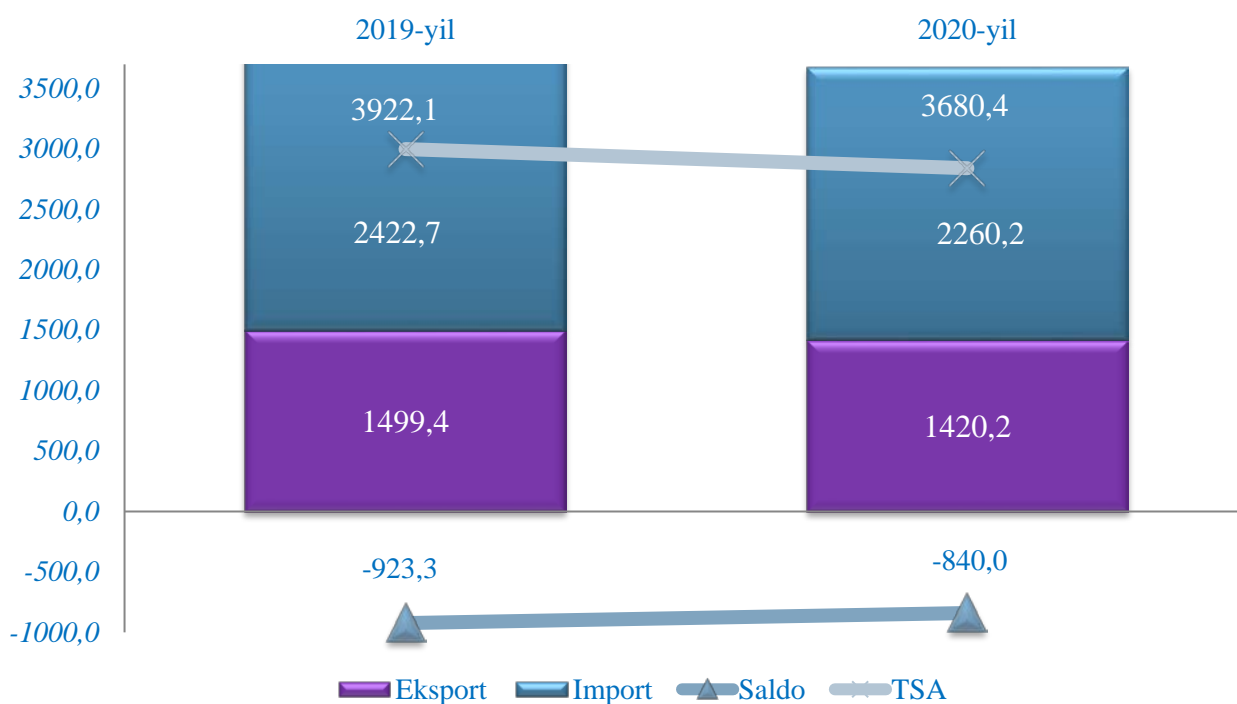

TOSHKENT VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020- yil yanvar-oktabr)

Mamlakatimizda olib borilayotgan islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o‘shishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko‘proq tajriba orttirishga imkon beradi.

2020- yil yanvar-oktabr oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (keyinchalik matnda TSA) 3680,4 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2019- yilning mos davriga nisbatan 241,7 mln. AQSh dollariga yoki 6,2 % ga kamaydi.

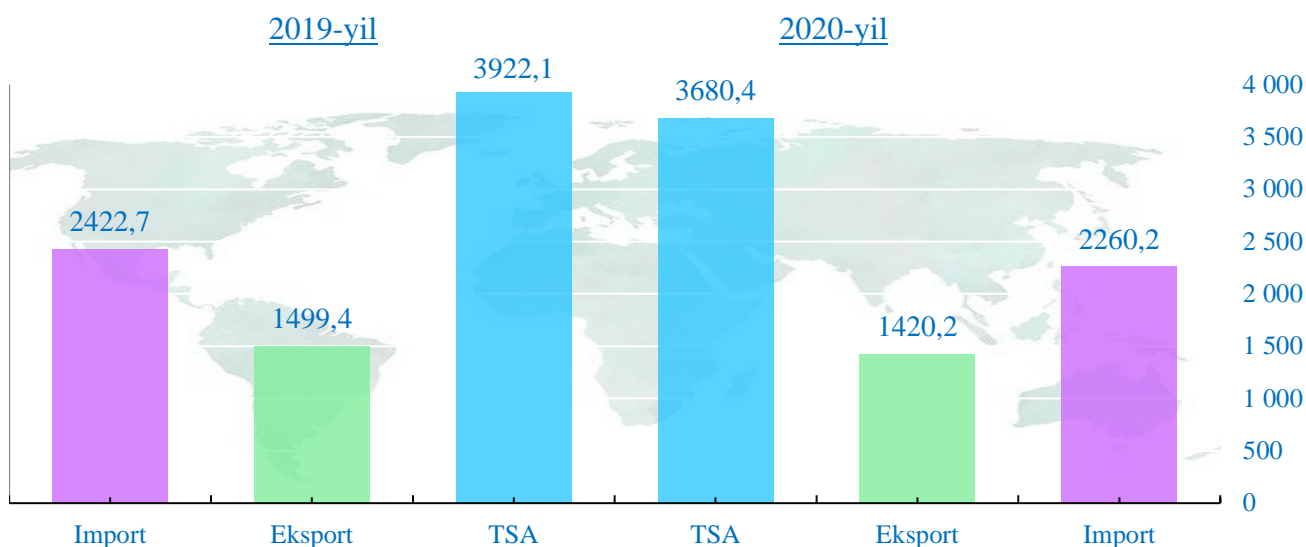
Pandemiya davrida mamlakatimizda ko‘pchilik faoliyat sohalari to‘xtab qolganligi inobatga olinib, korxonalar va tashkilotlarga davlatimiz tomonidan bir qator imtiyoz va qulayliklar yaratib berilmoqda. Xususan, davlat soliqlarining ma’lum bir muddatga uzaytirilishi va belgilangan vaqtda qisman bo‘lib to‘lanishi, eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha ham qulaylik va yengilliklar yaratilishi savdo aloqalarining o‘shishiga xizmat qiladi.

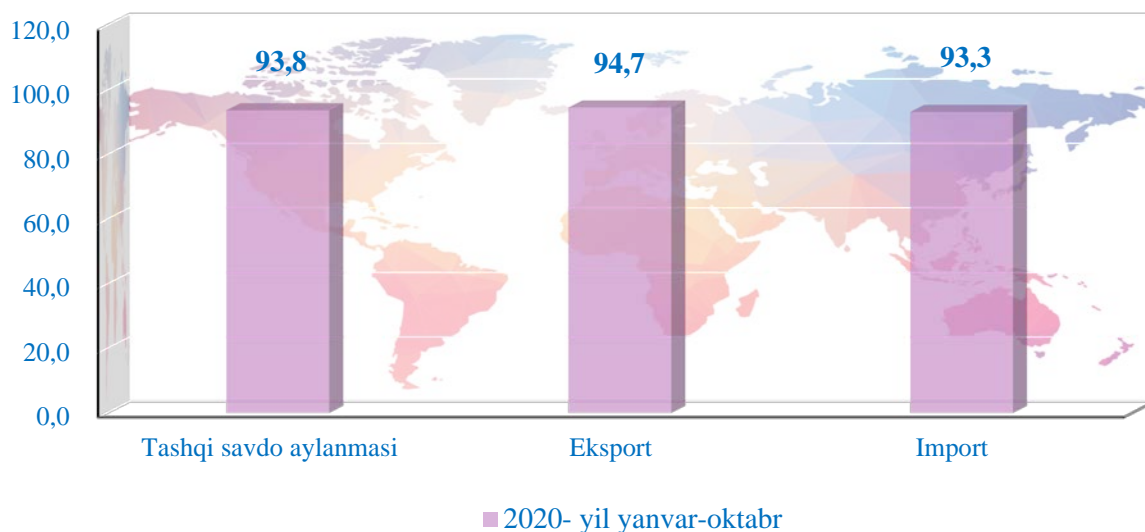

TSAda eksport hajmi 1420,2 mln. AQSh dollariga (o'zgarish sur'ati – 94,7 %) va import hajmi 2260,2 mln. AQSh dollariga (o'zgarish sur'ati – 93,3 %) yetdi. Hisobot davrida 839,9 mln. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-oktabr, mln. AQSh dollari)

TASHQI SAVDO AYLANMASINING O'ZGARISH SUR'ATLARI (2019- yil yanvar-oktabrga nisbatan, % da)

TOSHKENT VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA
ULUSHI YUQORI BO'LGAN DAVLATLAR
(2020- yil yanvar-oktabr mln. AQSh dollari)

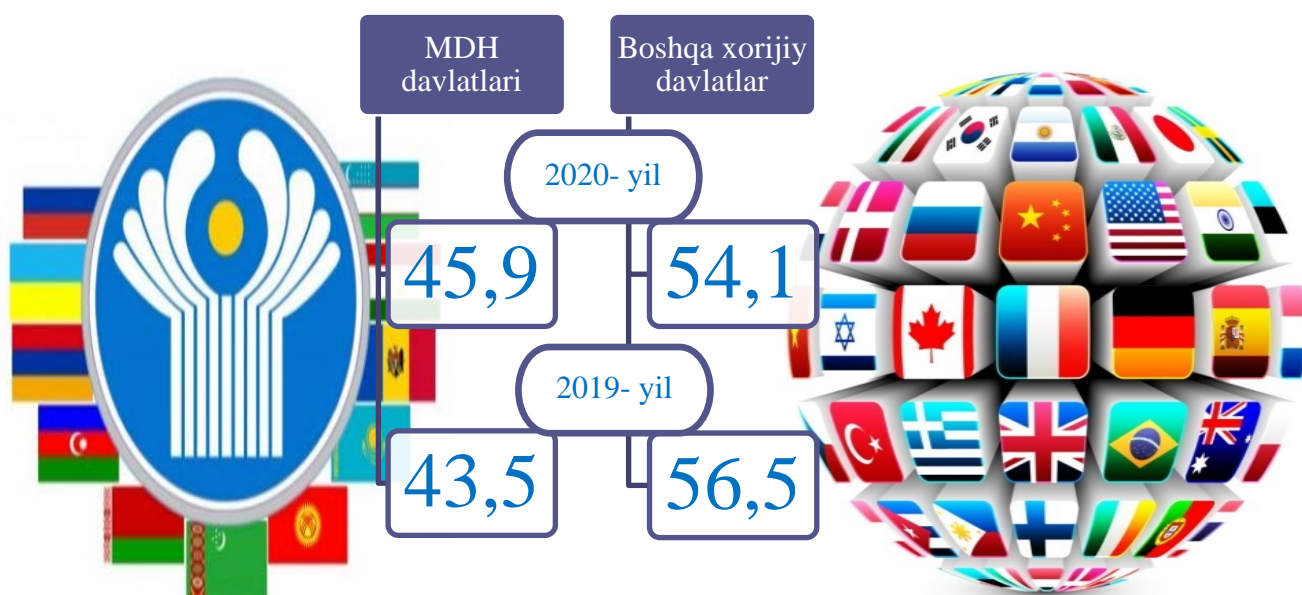
Davlatlar nomlari	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Rossiya	836,0	214,7	621,3	22,7
Xitoy	648,1	227,4	420,7	17,6
Qozog'iston	596,2	158,7	437,5	16,2
Turkiya	508,4	426,0	82,4	13,8
Koreya Respublikasi	176,8	9,0	167,8	4,8
Afg'oniston	89,9	89,9	0,0	2,4
Tojikiston	72,6	48,8	23,8	2,0
B.A.A	66,4	65,7	0,7	1,8
Germaniya	61,8	1,7	60,1	1,7
Qirg'iz Respublikasi	60,5	38,3	22,2	1,6
Latviya	51,3	0,2	51,1	1,4
Ukraina	48,8	27,4	21,4	1,3
Litva	40,4	0,3	40,1	1,1
Italiya	37,0	2,9	34,1	1,0
Belarus	33,4	11,0	22,4	0,9
Niderlandiya	26,7	15,5	11,2	0,7
Irlandiya	24,0	0,0	24,0	0,7
Braziliya	23,2	0,0	23,2	0,6
Ozarbayjon	21,7	9,5	12,2	0,6
Malayziya	20,5	4,6	15,9	0,6

Viloyatda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2020- yilning yanvar-oktabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 45,9 % ni hamda tashqi savdo aylanmasi 2019 yilning shu davriga nisbatan 99,0 % ni tashkil etdi.

Boshqa xorijiy davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2019- yilning yanvar-oktabr oylarida 56,5 % ni, 2020- yilning ushbu davrida tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 54,1 % ni tashkil qilgan bo'lib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 10,1 % ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING ULUSHLARI (2020- yil yanvar-oktabr, % hisobida)

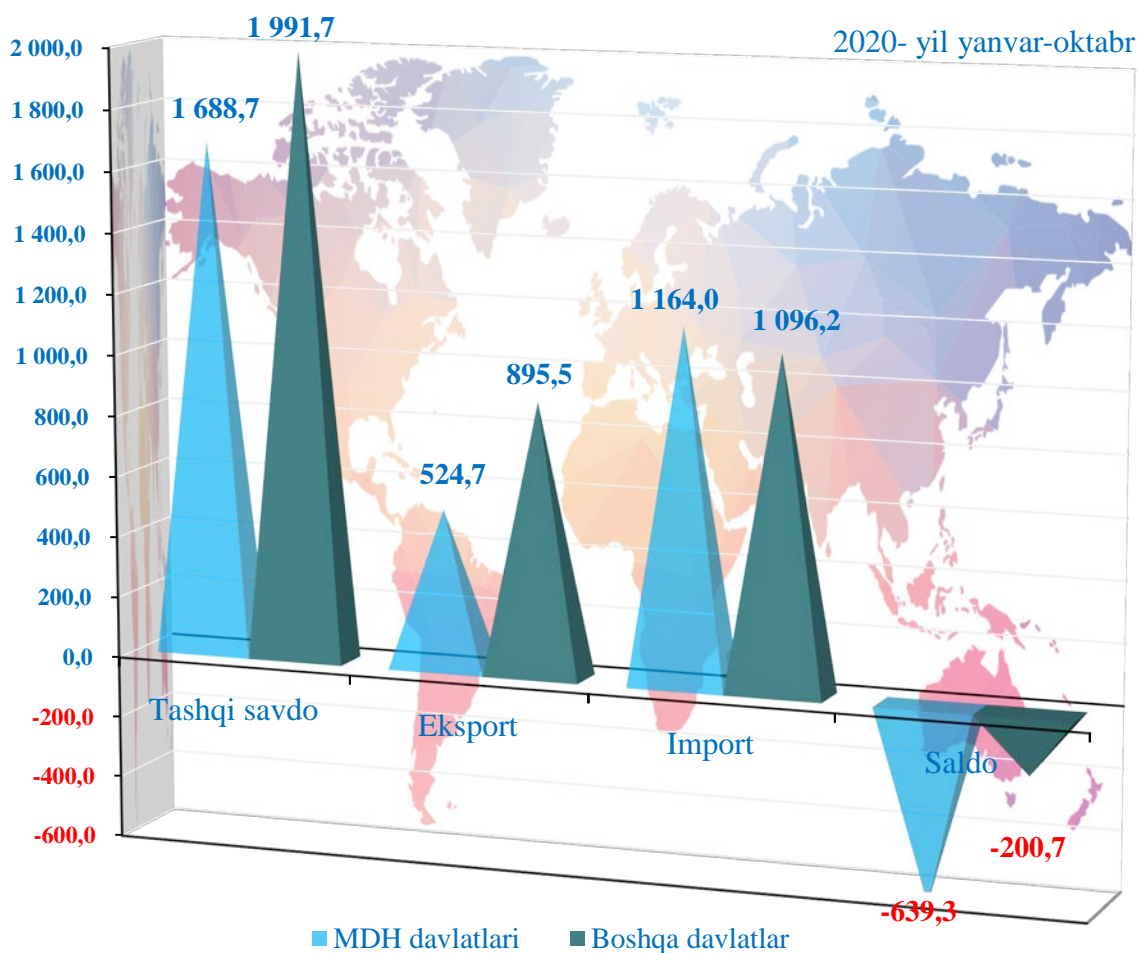

TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (2020- yil yanvar-oktabr, mln. AQSh dollari)

MDH davlatlaridan Rossiya, Qozog‘iston, Tojikiston, Qirg‘iz Respublikasi va Ukraina bilan faol tashqi savdo balansi hamda boshqa davlatlardan (qo‘shni davlatlardan tashqari) esa Xitoy, Birlashgan Arab Amirliklari va Afg‘oniston bilan faol tashqi savdo balansi kuzatilganini ko‘rish mumkin.

TSAda eng yuqori ulush Rossiya, Xitoy, Qozog‘iston va Turkiya davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

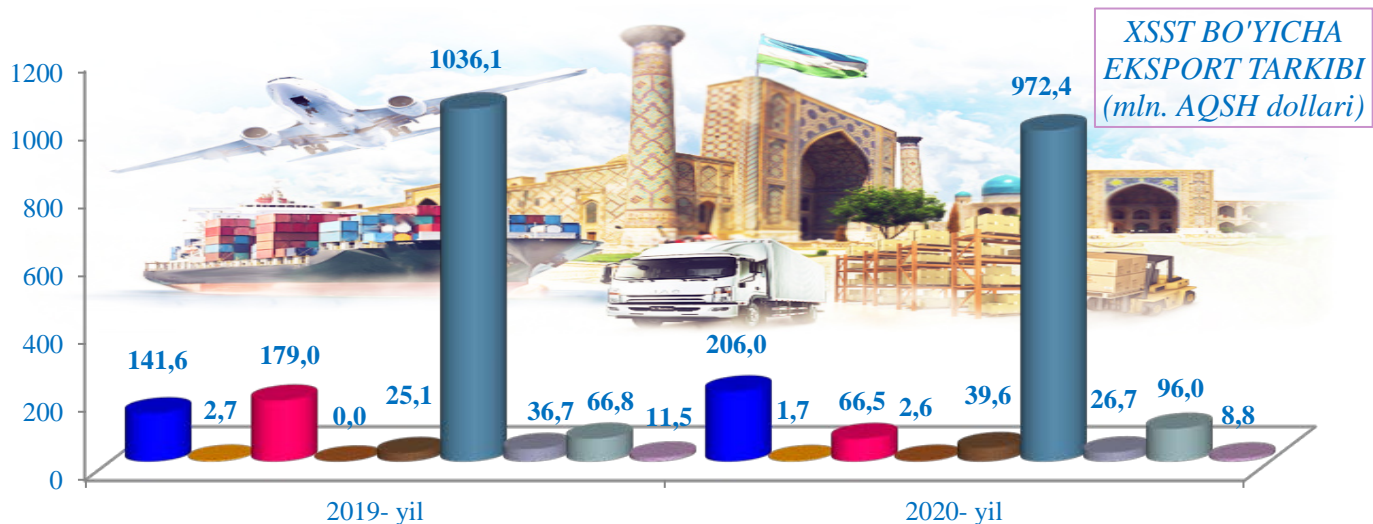

TOSHKENT VILOYATINING EKSPORTI (2020- yil yanvar-oktabr)

Xalqaro integratsiyaning kamayishi hamda davlatlar o'rtasidagi chegaralarda taqiq davom etayotganligi sababli mamlakat eksportining barqaror o'sishiga bevosita o'z ta'sirini ko'rsatib, eksport salohiyatining pasayishiga olib kelmoqda. Hozirga kunda davlat tomonidan eksportyorlarni qo'llab-quvvatlash va eksportbop mahsulotlarni yaratishda imtiyozlar hamda iqtisodiy ko'mak berilmoqda. 2020- yil yanvar-oktabr oylari yakuni bilan 1420,2 mln. AQSh dollari qiymatdagi (2019- yilning shu davriga nisbatan 94,7 %) tovar va xizmatlar eksport qilindi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,4 % ni tashkil etib, bular asosan sanoat tovarlari (68,5 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (14,5 %), turli xil tayyor buyumlar (7,1 %), nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg'idan tashqari) (4,7 %), kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar (2,8 %), shuningdek, mashina va transport asbob-uskunalari (1,9 %) guruhlariga to'g'ri kelmoqda.

- Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar
- Nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg'idan tashqari)
- Kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar
- Mashinalar va transport asbob-uskunalari
- Xizmatlar

- Ichimliklar va tamaki
- Hayvon va o'simliklar moylari, yog'lar va mumlar
- Sanoat tovarlari
- Turli xil tayyor buyumlar

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLAR KESIMIDA XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2020- yil yanvar-oktabr)

Tarkibi	Mln. AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami eksport	1420,23	524,70	895,53	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	205,97	150,07	55,91	14,5	28,6	6,2
Ichimliklar va tamaki	1,69	1,44	0,25	0,1	0,3	0,0
Nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg'idan tashqari)	66,51	30,73	35,78	4,7	5,9	4,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	2,59	0,18	2,41	0,2	0,0	0,3
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	39,64	30,55	9,08	2,8	5,8	1,0
Sanoat tovarlari	972,38	202,85	769,52	68,5	38,7	85,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	26,69	14,52	12,16	1,9	2,8	1,4
Turli xil tayyor buyumlar	96,01	93,30	2,71	6,8	17,7	0,3
Xizmatlar	8,76	1,07	7,70	0,5	0,2	0,9

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING O‘SISH SUR‘ATLARI (2020- yil yanvar-oktabr)

2020- yilning yanvar-oktabr oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko‘rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o‘zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta’kidlash joizki, 2019- yilning yanvar-oktabr oylariga nisbatan, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar, kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar hamda turli xil tayyor buyumlarda o‘shish kuzatildi.

Tarkibi	2019-yilning shu davriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	94,7	104,6	89,7
shu jumladan:			
oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	145,5	136,1	178,5
Ichimliklar va tamaki	62,5	56,7	157,5
Nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg‘idan tashqari)	37,1	61,2	27,8
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	157,8	174,8	119,1
Sanoat tovarlari	93,9	85,1	96,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	72,8	89,3	59,7
Turli xil tayyor buyumlar	143,7	146,4	87,2
Xizmatlar	76,4	42,7	85,8

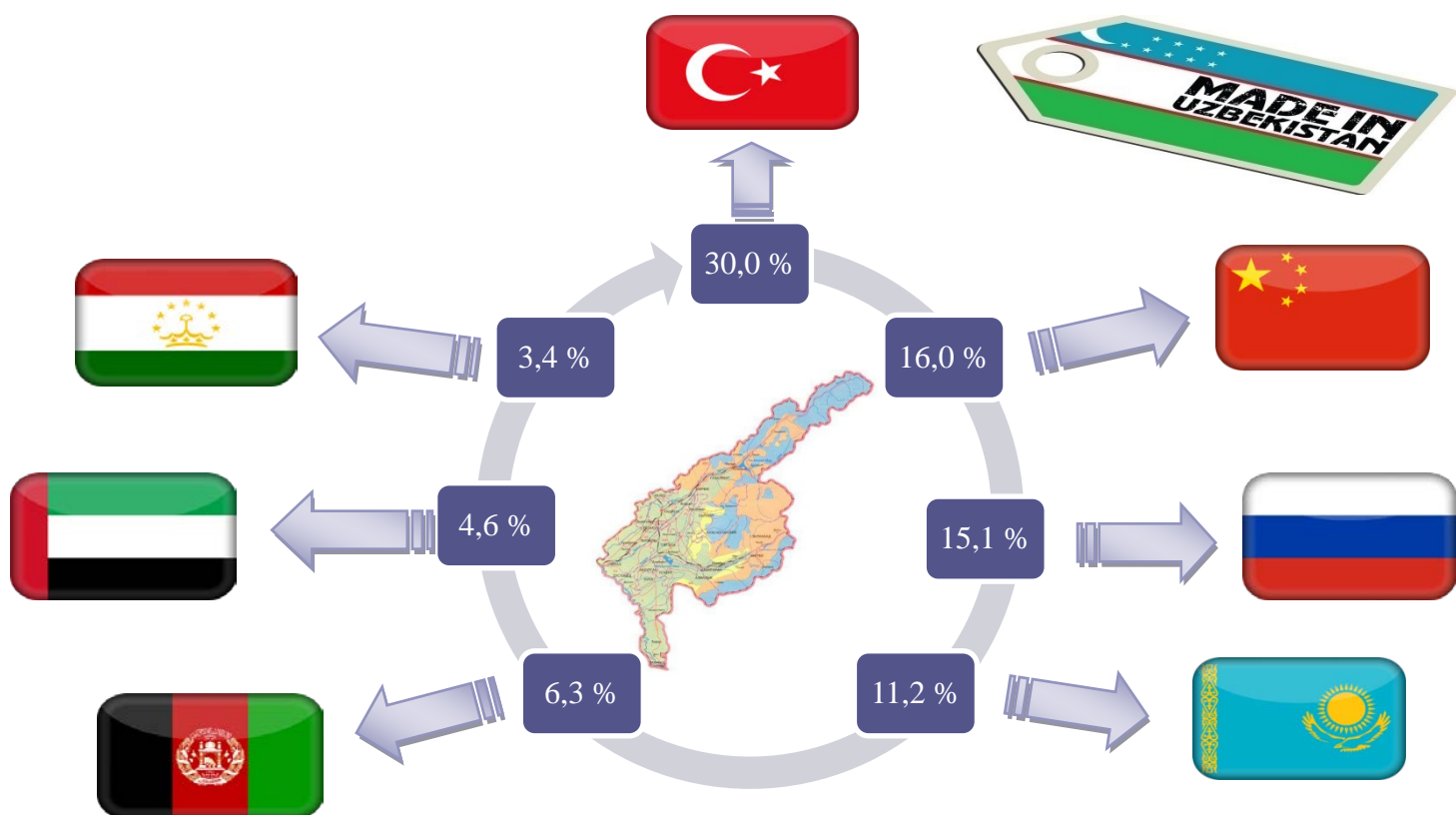
VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2020- yil yanvar-oktabr)

Asosiy hamkor
davlatlar

Ulushi 86,7 %

Boshqa hamkor
davlatlar

Ulushi 13,3 %

Shulardan 7 ta eng yirik bo'lgan Turkiya, Xitoy, Rossiya, Qozog'iston, Afg'oniston, Birlashgan Arab Amirligi va Tojikiston hamkor davlatlaridan jami eksport hajmi 1231,2 mln. AQSh dollariga teng bo'lib, bu umumiy eksport hajmining 86,7 % ini tashkil qiladi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismidan biri bo'lgan 159,6 mln. dollar qiymatga ega 272,2 ming tonnadan ziyod qishloq xo'jaligi va bog'dorchilik mahsulotlari eksport qilingan. Bu 2019- yilning shu davriga nisbatan qiymatda – 44,0 % ga o'sgan, naturada – 2,0 martaga oshgan. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 60,2 mln. AQSh dollariga teng 140,4 ming tonnadan ortiq sabzavot (qiymatda 41,1 % ga o'sgan), shuningdek, 54,7 mln. AQSh dollari qiymatidagi 68,2 ming tonna meva va rezavorlar eksport qilindi (qiymatda 40,7 % ga o'sgan).

2020- yil yanvar-oktabr, mln. AQSh dollari

				
Meva va rezavorlar	Uzum	Qovun va tarvuzlar	Yeryong'ochlar	Sabzavotlar
68,2 ming tonna	45,0 ming tonna	17,8 ming tonna	0,5 ming tonna	140,4 ming tonna
54,7 mln. AQSH dollari	39,4 mln. AQSH dollari	4,4 mln. AQSH dollari	0,6 mln. AQSH dollari	60,2 mln. AQSH dollari

Mamlakatimizda eksport qilinayotgan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilik mahsulotlari sifati va hajmi yanada ortib bormoqda. Jumladan, 2020- yilning yanvar-oktabr oylarida meva-sabzavotlarning eksport hajmi 114,9 mln. AQSH dollariga teng bo'lib, jami eksport hajmining 8,0 % ini tashkil qiladi.

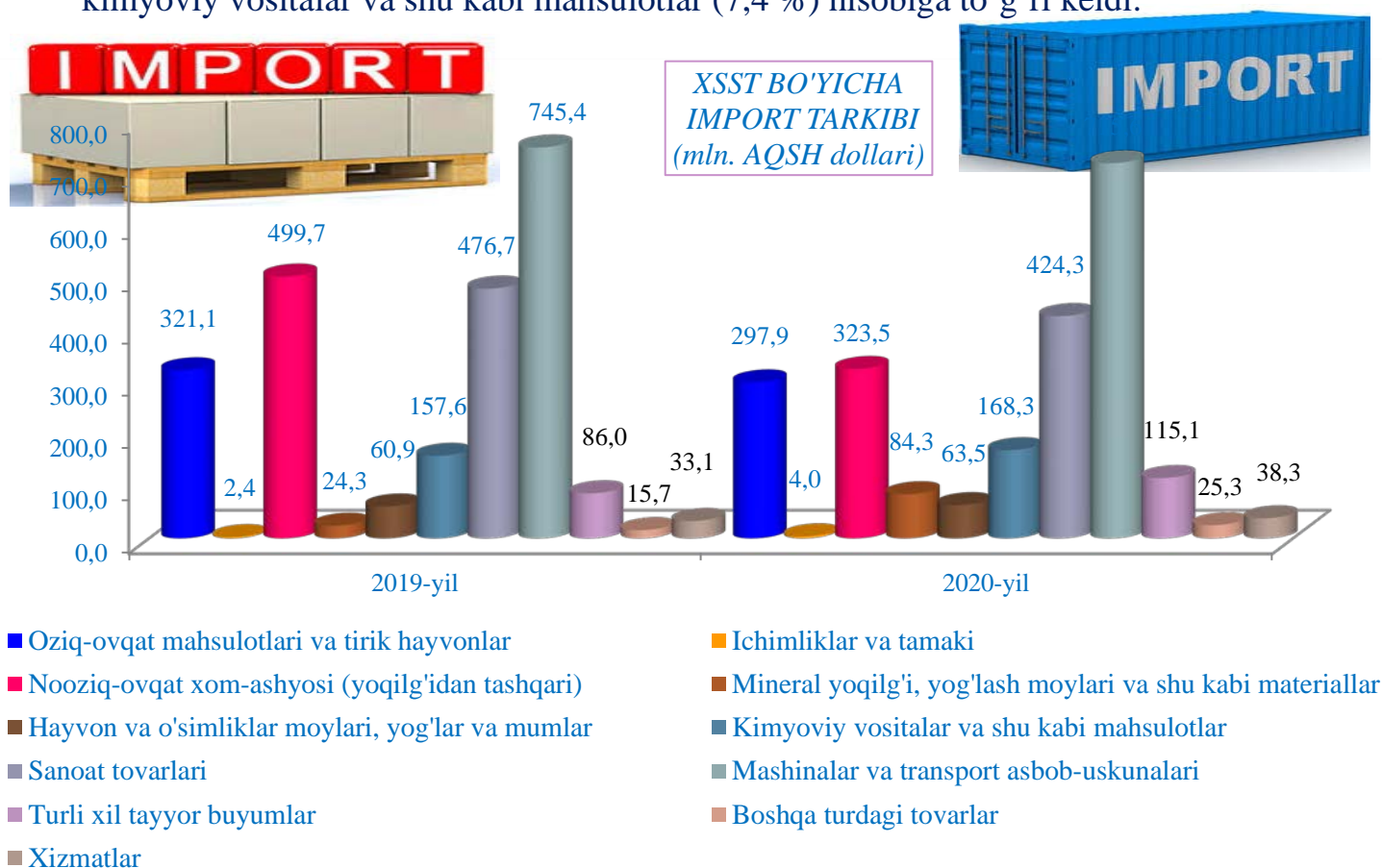

TOSHKENT VILOYATINING IMPORTI (2020- yil yanvar-oktabr)

Mamlakatimizda faoliyati yuritmayotgan korxonalar va tashkilotlar holati o'rganilib, xususan ishlab chiqarish korxonalariga import o'rnini bosuvchi mahsulotlarni ishlab chiqarishda davlatimiz tomonidan moddiy va moliyaviy yordamlar berilmoqda.

Joriy yilning yanvar-oktabr oylari mobaynida import hajmi 2260,2 mln. AQSh dollari (2019- yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 93,3 %) tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalar (31,7 %), sanoat tovarlari (18,8 %), nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg'idan tashqari) (14,3 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (13,2 %) hamda kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar (7,4 %) hisobiga to'g'ri keldi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLAR KESIMIDA XSST BO‘YICHA IMPORT TARKIBI (2020- yil yanvar-oktabr)

Tarkibi	mln. AQSh dollari			umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami import	2260,20	1163,98	1096,22	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	297,87	236,05	61,82	13,2	20,3	5,6
Ichimliklar va tamaki	4,01	3,59	0,42	0,2	0,3	0,0
Nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg‘idan tashqari)	323,53	288,97	34,56	14,3	24,8	3,2
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shu kabi materiallar	84,31	82,85	1,46	3,7	7,1	0,1
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	63,54	47,94	15,60	2,8	4,1	1,4
Kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar	168,33	46,41	121,92	7,4	4,0	11,1
Sanoat tovarlari	424,28	275,03	149,25	18,8	23,6	13,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	715,62	141,73	573,89	31,7	12,2	52,4
Turli xil tayyor buyumlar	115,11	17,33	97,79	5,1	1,5	8,9
Boshqa turdagi tovarlar	25,29	12,90	12,39	1,1	1,1	1,1
Xizmatlar	38,31	11,19	27,12	1,7	1,0	2,6

Importning eng katta ulushi, nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg‘idan tashqari) (24,8 %), sanoat tovarlari (23,6 %) MDH mamlakatlariga to‘g‘ri kelsa, boshqa xorijiy mamlakatlardan esa eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalari (52,4 %) va sanoat tovarlari (13,6 %) hissasiga to‘g‘ri keladi.

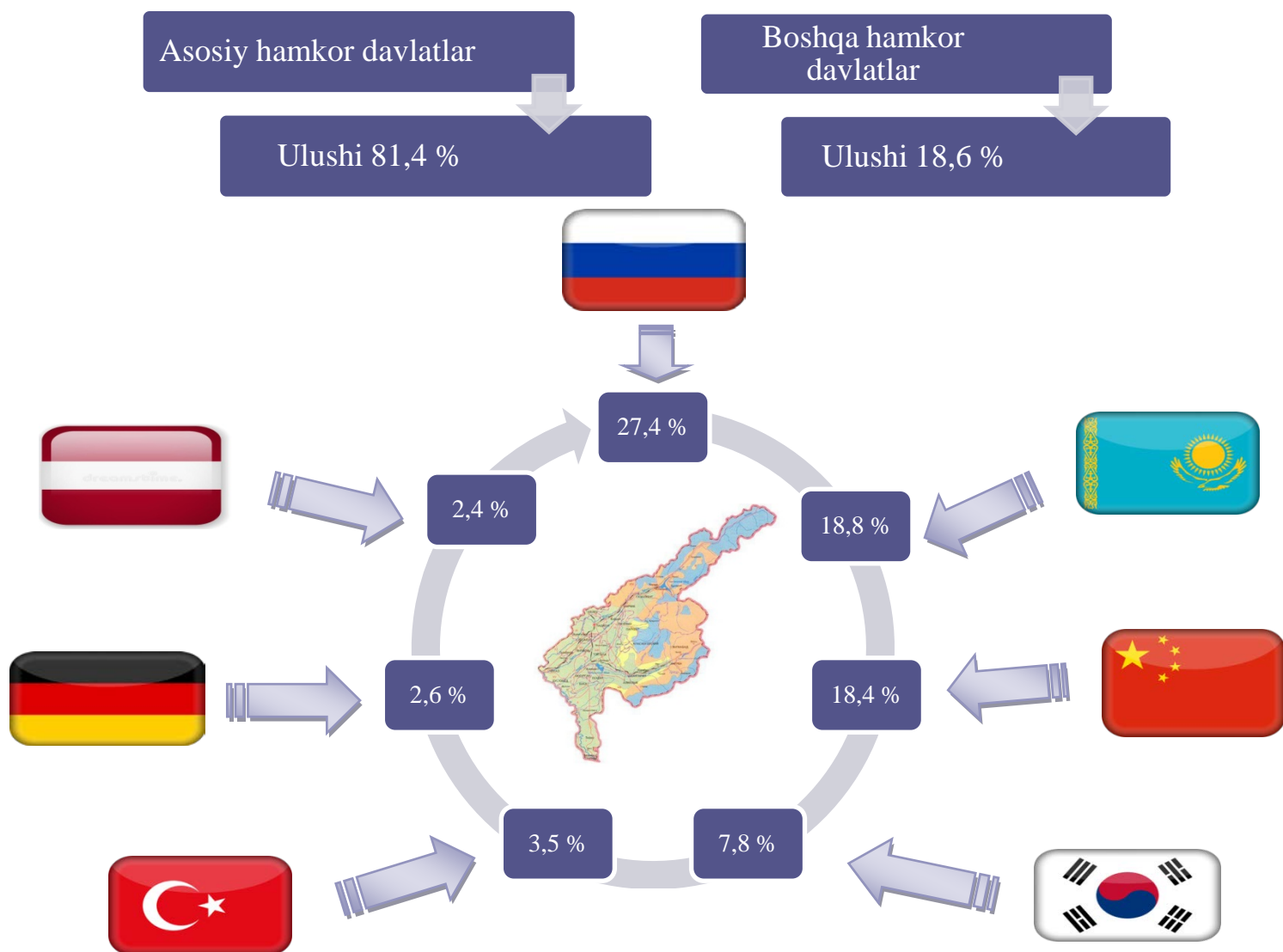
MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTINING O'ZGARISH SUR'ATLARI (2020- yil yanvar-oktabr, % hisobida)

Tarkibi	2019-yilning shu davriga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	93,3	96,6	90,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	92,8	133,0	43,0
Ichimliklar va tamaki	164,0	175,8	104,2
Nooziq-ovqat xom-ashyosi (yoqilg'idan tashqari)	64,7	63,6	75,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shu kabi materiallar	346,6	362,1	101,3
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	104,4	110,8	88,7
Kimyoviy vositalar va shu kabi mahsulotlar	106,8	98,8	110,2
Sanoat tovarlari	89,0	83,6	101,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	96,0	142,4	88,9
Turli xil tayyor buyumlar	133,9	105,2	140,7
Boshqa turdagi tovarlar	161,2	336,0	104,6
Xizmatlar	115,9	115,9	115,9

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2020- yil yanvar-oktabr)

Shulardan 7 ta eng yirik bo'lgan Rossiya, Qozog'iston, Xitoy, Koreya Respublikasi, Turkiya, Germaniya va Latviya hamkor davlatlaridan jami import hajmi 1840,9 mln. AQSh dollariga teng bo'lib, bu umumiy import hajmining 81,4 % ini tashkil qiladi.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi**
Tel.:(71) 202-86-59